

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 8 korona
 Egészévre 12
 Vidékre: Negyedévre 5
 Egészévre 20

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyeszsám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 27.

Főlsleges vérengzés.

— jul. 14.

Nagyváradon valaki megint ostobaságot követett el. És feszült politikai viszonyok közt egy csipetnyi ostobaság ártalmasabb, veszedelmesebb bármily nagy bűnnél.

A szabadelpvűpártnak semmi szüksége sincs olyan gyalázatos segítségre, aminőben tubuzgó nagyváradi hívei s hatósági fejetlen emberek részesítették.

Épp úgy Kossuth Ferenc sem köszöni meg, hogy az ő nevét zászlóra iratták s Barabás ellen felbujtott tömeggel a nép felboszantására körülhurcolták.

Mikor tegnap ezekről a sajnálatos visszaélésekről távirati jelentéseket kaptunk, a hiradást egyszerűen félretettük, mert nem tartottuk valószínűnek, hogy mind az, a mit a nagyváradi szabadelpvűpárt néhány elvakult tulzójának s a fejét vesztett nagyváradi főkapitánynak rovására nekünk jelentettek, valóban igaz legyen.

Azonban úgy látszik csakugyan megzavarodtak odaát az elmék és a rendőség szükségtelen beavatko-

zása vérell tette emlékezetessé Barabás Béla nagyváradi beszámolóját.

A szabad vélemény nyilvánítás feltétlen hívei vagyunk; a legtulzóbb ellenzéki politikusok elveit, meggyőződését is tiszteletben tartjuk. Vasárnap Nagyváradon a Szent-László-téren, tehát szabad ég alatt, nyilvános népgyűlés volt. Ezen a gyűlésen sem Isten káromlás nem történt, sem a haza, a nemzet, a király ellen törvénybe ütköző lázítás nem hangzott el. Az összes jelentések azt bizonyítják, hogy a gyülekezés, valamint a népgyűlés rendben folyt le.

Más politikai nézetet vallóknak oda furakodása s ildomtalan lármás viselkedése tehát oktalan provokálás volt, melyet bár nem vagyunk Barabással egy politikai nézetben, a leghatározottabban el kell ítélnünk.

Ami pedig a főkapitánynak azt a rendelkezését illeti, hogy a törvényesség határai közt tartott népgyűlést hirtelen feloszlatta s mert a tizezernyi tömeg nem birt az ő kivánsága szerint egy pillanat alatt semmivé párologni, rendőr-attakot

vezényeltetett a békés polgárság ellen: ez a leghihetetlenebb brutálítás a józan ész ellen.

Mindenesetre szomorú, hogy Magyarországon a viszonyok idáig fejlődtek.

Ugyan mivel lehet megokolni, hogy Nagyváradon a katonaság lött és az erőszak a tömeget is fegyverhasználatára kényszerítette? Ugyan mivel lehet érthetővé tenni ezt a főlsleges vérengzést, mely minden körülmények közt szégyenfoltja marad politikai életünk ujabban riogató elfajulásának.

Politikai ellenfelünket így tenni lehetetlenné; az obstrukció folytatásának vezérét és szervezőjét ily eszközökkel támadni meg: ez a szolgák és szolgálkűtek oly tubuzgósága, melyet a Héderváry-kormány és a szabadelpvűpárt felháborodással utasít vissza. Magyarország miniszterelnöke s a szabadelpvűpárt ily végzetes, vétkes és erkölestelen fegyverekkel nem küzd.

Nagyon jól tette Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök, hogy nyomban elhárította magától még csak lehetőségét is annak, hogy ily esz-

Olajfavirágzás.

Csendes, csillagos májusi estéken ki-kijárok a Tiszaparra. Egeti a lelkeket az a mindent betöltő édes, mámorító illat, amelyet felém hajt az alkony rebbenő szellője. Olyan ez az illat, mintha a csillaghordó boltozat tündérvilágából lopta volna ide valami jótékony villi, hogy betöltse véle szívek kamráit, lelkek redőit megrészegítse a kebleket, hogy aki egyszer érezte az olajfák illatát: szomjazza a mindenséget!

Kihamvadt kikeletek lángjai kísértének benne engem is, azoké a tavaszoké amelyek virulatát még a végtelen szabadság glóriájában élveztem át, mikor még nem kötött le az élet bilinése ide, a Tiszaparra. Itt most olyan vagyok, mint az a fa, melyet gyökerestől kitéptek a talajból, mely élt, melyet szeretett, s odavetették idegen, ismeretlen földre: verjen gyökeret benne, ha tud!

Mégis . . . ezt a nagy folyót, miut régi ismerőst, úgy üdvözöltem . . . Hiszen hullámai ott születtek, ahol az én szívem gyermekéiméi. A Vihorlát könnyei, azok az apró kristálytisza hegypatakok itt suhannak el e futó habok között . . . Benne van e nagy folyóban az a kis patak is, amelynek partjain szövődött az

én mennyországi boldogságom . . . Ke-serű az élet, maról-holnapra, de azért — mégsem vetném magamat bele ezekben a hullámokba most, amikor a szívem úgy tele van boldogságos szerelem ragyogásával!

Csak, ha tudnám, hogy az ő könnyéből egy csepp is folyik ebben a nagy folyóban, felszakítanám keblemet, oda vetném a szívemet: hogy annak kamráin folyton keresztül az az édes, az a szentséges könnyesepp . . .

Olajfaillatos, csillagos estéken zsongó habok felett, ha eltűnt az alkony piros derengése, fel-feltör a lelkemben egy édesbus emlékezés, tündérszép leányról, szöke Labore partján . . .

Amikor a boldogság világa vezérli: olyan merészet, olyan hatalmasat lobban a lélek tüze . . . Bevilágítja messze századok ködhomályát s megérzi a rokonlelkek vergődését, érző szívek pihegését tul az idők sivatagán! S hiába nem hinném a reinkarnációt, ha az imbolygó olajfák illata felém leng: más világokba ringat el képzeletem, érzem, tudom, hogy ott voltam akkor én is, amikor a lovagvilág hősi eszmekörében egy leányszív szenvedett mártírhalált!

S ki hajlandóbb a részvétre, mint a szív, melynek lapjára sugárzózónnal van a boldogság rávésve?

* * *

Futócsillag fénye messze bevilágította a nyári éjszakát . . . Sugára beszökkent a Vihorlát szüz rengetegei mélyére, daliás vadászok hangos tanyájára. Vidám kacajjal, meleg lelkesedéssel visszhangos az erdő: királyi vendéget ünnepel Vianavár ura, Apa bán. Az irtatlan pagony hársfakoszoruzta tisztán pihen meg a huszonhárom lovag, huszonhárom között még egy liliomszál, Apa bán leánya: tündéri szép Ila.

Vidám zene mellett, lobogó szívekkel, vitéz vadásztettek ragyogó emlékeivel ki-ki oly jól mulat. Csak a szép virágszál, mintha merengéssel szegezné két szemét a csillaghordó boltozatra: az ő mosolya nem vegyül bele e hangulat boldog varázsába, olyan epedéssel, olyan vágyódással nézi a mennyországot . . . s talán az a lángsáv nem is futócsillag, hanem az ő szíve forró sziporkája volt!

S a társaságban volt még valaki, akinek az arcán a büvös-bájos nyárej derüje nem látszott; akinek jóságos vonásai el-elkomorultak, mintha vihar tüzebe szállna képzelete, a király.

Pedig pár órával ezelőtt ők voltak a szíve-lelke a rengeteget betöltő vidámságnak. Ila ott vadászott daliás atyjával a sűrűsleges erdők legvadabb helyein, bozotos szakadék, vadvirágos árok lova előtt nem volt akadály. Üzte a vadat, üzte lankadatlan s ha kifáradt volna a hu-

Legolcsóbb bevásárlási forrás vasárunkban

Nánassy Lajos elsőrendű vasüzlete Kereskedelmi-Iparkamara épület a hol rudvasak, fekete és hor-ganyozott I. a) Nádasdi fedéllemezek, acél dobsírek, angol és Krausz-féle impregnált gépszíjjak, gummilemezek, vízszinttő-üvegek, olaszkendő, csepű, rétegfém a legolcsóbb árban kaphatók. — Az összes vasáru, konyhafelszerelési cikkek elősmert régi jóhírnevű, nagy raktára. (Alapított 1882.) — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetne

közöket ő valaha helyeselni vagy akár csak menteni is tudna.

Tudjuk, hogy a hivatalos vizsgálat ilyenkor mindig kimódolja a kényszerítő okokat, melyek magyarázzák az elkövetett ostobaságot és szépítik, vagy éppen előzmények kényszerű következményéül tüntetik fel az elkövetett brutalitást.

De a hatalom gyakorlása akkor történik valóban a nemzeti közszabadság javára, ha ilyen esetben inkább súlyosabban lakol a fölöslegesen tubuzgó szolga, mint sem hogy ügyesen vezetett hivatalos vizsgálat adatai alapján ép böljrel megmeneküljön.

Ma egész Magyarország politikai közvéleménye lázas izgatottságban él. A nemzet milliói felingerelt állapotukban nem képesek higgadtan itélni s a hideg észre hallgatni: nem szabad eltérni, hogy ez a helyzet még jobban elmérgesedjék és bűnös kezek oktalanul lángba borítsák egész Magyarországot.

A temesvári mandátum. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt — mint budapesti tudósítónk táviratozza — ma délelőtt kereste föl Plausich Mátyas kir. közjegyző, kir. tanácsos, a temesvári szabadelvűpárt elnökének vezetésével az a 40 tagú küldöttség, amely a miniszterelnöknek a temesvári szabadelvűpárt nevében felajánlta a Fejérváry Géza báró volt honvédelmi miniszter lemondása folytán megüresedett mandátumot. A küldöttségben résztvettek a temesmegyei országgyűlési képviselők is. Plausich Mátyas rövid beszédben értesítette a miniszterelnököt, hogy a temesvári szabadelvűpárt július 9-én tartott képviselő-jelölő értekezletén egyhangú lelkesedéssel őt kiáltotta ki jelöltjének. Ennek kapcsán — ugymond — arra kéri ma a miniszterelnököt: engedje

meg, hogy fényes nevét zászlójukra tűzhessék. Együttal arról is értesítik a miniszterelnököt, hogy a párt ugyanezen ülésén a miniszterelnök és kormánya iránt teljes bizalmának és tántoríthatatlan hűségének adott kifejezést. — Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök rövid válaszában kijelentette, hogy örömmel fogadja el a jelölést és hálásan köszöni a temesváriaknak a neki előlegezett bizalmat. Ugy ő, mint vele egyértelműleg a kormány azon törekszik, hogy az országot a törvényen kívüli állapotból mielőbb kivezessék s hogy mielőbb hozzáláthassanak a békés és üdvös parlamenti tárgyalásokhoz. A küldöttség tagjai lelkesen megéljenzék a miniszterelnököt, a ki a küldöttség majdnem minden tagjával váltott néhány barátságos szót, megígérve, hogy Temesvárra való utazásáról legközelebb értesíteni fogja őket. Ezzel a küldöttség tiszteigése véget ért.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, július 13.

A nagyváradi események foglalkoztatták a folyosót. Barabás Béla már korán bejött a házba, de az igazsághoz hiven megkell jegyeznünk, nem sikerült hangulatot csinálnia. Az ülés esendben kezdődött és a harci párt közel másfél óráig technikai obstrukciót csinált. Csak dél felé jutott Barabás szóhoz és ekkor mondta el a Nagyváradon történeteket. Itt-ott felviharoztak a kedélyek, általában azonban a hangulat sem heves, sem szenvedélyes nem volt. A miniszterelnök kijelentéseit pedig általános megnyugvás fogadta. Komjáthy és Olay után Vészi József beszélt nagy érdeklődés mellett. Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Khuen-Héderváry Károly gróf, Plósz Sándor, Tomasiés Miklós, Darányi Ignác, Láng Lajos.

Elnök megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat. Ezek között a tisztviselők és a tanítók fizetésrendezéséről szóló kérvényt is benyújtja; ajánlja, hogy ezeket a kérvényi bizottsághoz utasítsák.

Ráth Endre azt kéri, hogy az utóbbi kérvény az osztályokhoz utasíttassék.

Elnök a kérdést a ház elé terjeszti.

Olay Lajos a tagok megszámllását kéri, mert a ház határozatképtelen.

Elnök a megszámllást elrendeli.

A megszámllásnál

Olay Lajos tiltakozik az ellen, hogy a horvátok is szavazzanak.

Elnök kihirdeti, hogy 102 képviselő van jelen.

Olay Lajos ismétli, hogy a horvátok a tanítók ügyében nem szavazhatnak.

Elnök szerint itt pénzügyi kérdéstről van szó s így a horvátok is szavazhatnak, de különben is nem kell 100 embernek szavazni, csak 100 nak a jelenléte szükséges.

Polónyi Géza szerint az elnöki okoskodás folytán a horvátok minden kérdésben szavazhatnának, mert minden dolog egyben pénzügyi szempontból is bírálható.

Elnök ezután szavazás alá terjeszti a kérdést.

A ház az elnök javaslatát fogadta el.

Fejérváry jelentése.

Münich Aurél előadó benyújtja a yéderőbizottság jelentéseit az ujonejavaslatokról. Egyben kéri a régi katonai javaslatokhoz fűzött jelentéseket onnan kikapcsolni és a jelenleg beterjesztett javaslatokhoz csatolni.

Ugron Gábor szerint a régi jelentéseket nem lehet fentartani, hanem azokat visszakell vonni és minthogy új kormány van, annak ujjonnan kell a jelentéseket beterjeszteni.

Khuen Héderváry gróf miniszterelnök: A jelentéseket a kormány magáévá teszi, nem szükséges tehát azokat visszavonni, mert a kormány a felelősséget magára vállalja! (Elnök helyeslés)

Münich Aurél előadó felvilágosítása után

szonhárom, esicsergő kacaja uj erőt öntött volna lelkeibe: ám ki gondolna fáradtsággal, ha velök van Vinnavár liliuma . . .

Es ezt a liliumszálat mégis Isten őrzötte, hogy ott nem maradt összetörve, összezúzva ósrengeteg vadvirágos pázsitján: koronás fő, felkent kezével mentette meg a kicsi virágszálat a reárohanó vad halálos támadásától.

Es ezen a hársfavirágos nyári estén sehogy sem fért el az ő kis tündérszívébe az a gondolat, hogy ő örökre adósa maradjon szívének haláljával az ő koronás megmentőjének.

Nem is maradt!

* * *

Göröggel ment csatázni a hősies király: Andronikosz hadai várták Barancs-vár alatt. Az a három esztendő, mely a vinnavári vadászat óta letelt, mélységes nyomokat hagyott a lelkében. Ifju szívének boldogságára egy örök küzdelem martyriuma borított feleget, a három esztendőnek csak alig néhány rövid hetét tölthette családjá körében, a többi idő a had zivatarában taláta. Utolsó gondtalan mosolyát talán azon a nyáréji vadászaton látták, arra a szöke liliumszálat pedig . . . talán már alig alig emlékezett . . .

Pedig a király sorsának könyvében még egy édesbus fejezet volt fentartva ennek a kis virágnak . . .

Leányszívek titka, bűvös-bájos sejtelmes varázsa tündérvilág annak, a ki felkutatja! Barancs-vár alatt másról alig volt szó, mint arról a magyar földön fakadt szép görög virágszálat, a ki dalos ajakával, csodaszép szemével szívek lánlangolását tűzviharra váltja! Dalos ajku tábori énekesnő lett a szép Ilából, Vinnavár urának büszke leányából. Odaát a görögöknél énekelte lelkesen azokat a dalokat, melyeket a szíve szenvedéséből szöött.

Hej, de azok a dalos ajkak hogy összeszorultak, valahányszor egy-egy szellő suhogása a tulparti magyar táborból hozott feléje egy-egy sóhajt, egy-egy üdvözlöt!

Martyrja volt ő szívének. Szeretni és szenvedni: ez volt a sorsa. Ama három évnek minden pillanatán egy kép töltötte be a lelkét: koronázott király dicső eszmeképe, szerelmnek álma, mely soha valóra nem válik. Csak egy vágy éltette: meghalhatni azért, akit soha ki nem alvólánggal szeret!

Olajillatos, forró juniusi éj volt. A két ellenséges tábor oly közel állt egymáshoz, hogy a dalt is át lehetett hallani. Es az Ilá hangja olyan tisztán esengett, teleholdas éjszakáján rózsás nyár szakának! Szöke Labore partján fakadt az az érzés, amit beleöntött legszebbik dalába. Odaát a szép hazában, messze, messze Labore partján, ki is hitte, ki is tudta, hogy a szép leány hova tünt el.

Nem maradt utána más az apai szívből csak egy véghetetlen, kétségbeesítő, sivár üresség érzete . . .

Ha pedig addig addig dalolgotott, amíg dalán forrás fakadt: égő szerelemnek gyötrő lángforrása görög vezér szívet borította lángba, rabja lett a hódító Andronikosz, a magyar király esküdt, örök ellensége.

Sárgavirágu olajfák illatta száll az az égre, fővezér sátrában várja feltűntét az est csillagának egy tündérszép leány. Olyan epedéssel, olyan vágyódással, minha az ő életének fényét lobbantáná az a csillag lángra; pedig, pedig azt az alkony mécsvilágnak gyújtja Ilá sirja felé . . .

Amikor az a csillag feltűnik, akkor kell Ilának ujra átmennie magyarok táborába, akkor készül leborulni annak lába elé, akié a szíve minden dobbanása, rózsá álmainak minden mosolygása, Király életéről, egy nemzet élte lángjának ellobbanásáról volt szó.

Pár óra előtt adta ki titkos kémeinek Andronikusz a parancsot, hogy magyar király seregébe minden uton, minden áron öldöklő méregnek cseppjét öntsék. Olyan gyorsan, olyan könnyen, olyan nesztelenül meg is történt volna, hisz a görög méreg később Arpád családjának egy egész nemzedékét mártyrá avatta. Hanem a leányszív őrangyalnál is éberebb szerelme bevilágítja setét tettek.

Olay Lajos szintén azt kívánja, hogy a jelentéseket ez a kormány újból terjessze be.

Pichler Győző mint a véderőbizottság tagja megjegyzi, hogy nem volt aggodalma a jelentések miatt, de Ugron felszólalása következtében maga is kéri, hogy a jelentéseket az új honvédelmi miniszter újból terjessze be.

Nagy Ferenc: Nem szükséges, hogy a jelentéseket, vagy javaslatokat visszavonják, mert a kormány azokat fenntartja.

Polónyi Géza közjogellenesnek tartja Nagy fölfogását és az egyéni felelősségre hivatkozik.

Nagy Ferenc utal a kiegyezésre és az indemnityre, a melyeket a jelen kormány a magáévá tett.

Holló Lajos bejelenti, hogy kérni fogják a Széll *indemnityjének* visszavonását és új indemnity beterjesztését. (Élénk ellenmondások jobbról.)

Münnich arra kéri a házat, hogy együtt tárgyalják a jelentéseket az új javaslatokkal

Elnök felteszi a kérdést szavazásra. Szavazás közben

Ugron Gábor a kérdés feltevéséhez akar szólani.

Felkiáltások: Nem lehet!

Elnök a felszólalást megengedi!

Ugron Gábor másként akarja a kérdést feltenni.

Elnöknek nincs tudomása arról, hogy az előbbi katonai javaslatok visszavonattak volna. (Nagy zaj balról.)

Pozsgay: Elég disznóság, hogy nem vonják vissza! (Nagy zaj jobbról.)

Borbély György: Micsoda disznóság!

Elnök Pozsgayt rendreutasítja. Ezután a ház Münnich indítványát elfogadta.

A Barabás beszámolója.

Elnök jelelti, hogy Barabás a nagyváradi beszámoló beszéde tárgyában beszélni óhajt a napirend előtt. Szólanak még ehhez Komjáthy, Olay és Lovászy.

Barabás Béla: T. Ház!

Horváth Gyula: Itt terrorizálni akarunk!

pokoli homályát: pár órája volt Ilának, ha késik: egy király veszett el, egy nemzet bukott! Az ő szerelme, az ő házája!

Lágyan, csendben, boldogan vetette magát a nagy folyó hullámaiba...

„Ki vagy?” — harsogta ideát a magyar tábori őr egy szőke fejű látva közeledni a habokból... „Fogoly magyar leány!”

Ezután — a szívnek kintzó gyötrődése, leánylelkének kintpadra vonása — amíg meghallotta az édes, dicsőséges szót: „Vezessétek a király elé!”

Mondjam tovább? Igen, meghallgatták! És mentve volt a jóságos király...

Hanem aki megmentette: soha, soha nem halotta királyának köszönőszavát, nemzetének zsoltosmaként felhangzó háláját: a szép Ila szíve... ott dobbant utolsó: királyának lába előtt... ott találták holtan...

Viruló olajfák, ha sárga virágtok a május elmúltával hervadtan hull a földre őh hullassátok szirmotok lágyan az ő sírjára, hiszen testvéretek volt, virág volt ő is...

S ha sírja füvei közt szellő rebben, hadd vigya elszálló illatokat, lelke üdvözlét oda messze, messze, szőke Laborepartjaira...

Molnár Jenő: Ki terrorizál? Ki kell dobni!

Borbély: Kit akar kidobni Molnár? Halljuk.

Molnár elhallgat.

Barabás: Hivatkozik a Váradon megjelent hírlapokra, hogy csak a valót tárja elő. Bejelenti, hogy Váradon megsértették a mentelmi jogát. Egy nagy intelligens város választotta őt meg képviselőnek. Nem akarta, hogy őt most képviselőtársai lekísérjék, mert a bizalmat nem akarta kiforszírozni. Lejövetele előtt négy mozgalom indult meg. 1. A függetlenségi pártiak, a kik disszonanciát nem akartak a függetlenségi pártban. 2. A szabadelvű párt, a mely szerinte zavart akart csinálni. 3. Mozgolódott a szocialista párt, a mely azonban mellő állott és 4. szer: az állami tisztviselők, a kik ellene aláírásokat gyűjtöttek. A szabadelvűpárt már délelőt bizalmatlanságot szavazott neki, de restelte volna, ha az ellenkező történik, de csodálatos, hogy zavart akartak okozni.

Pichler Győző: Elég, ha Orley Kálmán vezette őket!

Barabás: Tudja, hogy nem ő győzött a választáson Váradon, hanem Tisza Kálmán bukott meg. Ezért akartak bosszút állani. A mikor régebben lenn járt, soha bármily izzók voltak a szenvedélyek rendezavarás nem történt.

Vészi József: De az még Széll Kálmán alatt volt! (Nagy zaj.)

Barabás: Tegnap óta megváltozott a világ Váradon.

Kristóffy: Természetes! Elitelték az obstrukciót!

Barabás: Elmondja, hogy a Moskovic gyár 200 oláh munkását küldték a Kossuth zászló alatt ellene. Tiltakozott a Kossuth nevével való visszaélés ellen. A főkapitány tudta ezt a rendezavarási szándékot és mégsem tett ellene semmit. Az oláhokat elkergették. Ekkor a szabadelvűpárt rendőri kordon alatt vonult fel és bement a tömegbe. Ezt a csoportot is kiverték. A mikor pedig beszámolóját már rendben folytatta, akkor hirtelen rendőrök jöttek kivont karddal. Kénytelen volt sietve lefejezni beszédét. A tömeg oszlása közben a rendőrség karddal ütni vágni kezdte a tömeget.

Lengyel: Szégyen, gyalázat! (Nagy zaj.)

Barabás: Majd a katonaság jött és csak az a szerenese, hogy a kapitány egy derék magyar ember mérséklettel és tapintattal előzte meg a vérengzést. A főkapitány volt az oka az egész rendezavarásnak. Meg is mondta neki, ne legyen eszeveszett, mert azt kellett hinnie, hogy megbolondult. (Nagy zaj jobbról.)

Ugron Gábor: Az az ember vagy bolond vagy gazember. (Nagy zaj.)

Barabás: Kérde Hédervárytól, hogy tudta-e az előzményeket? Mert úgy látja, hogy a vidéken érvényesülni akar az a szellem, melyet a miniszterelnök hozott be ide. Felhívja Héderváryt, hogy Gerő főkapitányt azonnal fűgessze fel. (Zajos ellenmondások jobbról.) és adjon elégtételt a megsértett közszabadságnak. A sérelmet meg kell torolni, hogy senkinek se jusson eszébe ily vakmerőségekre gondolni. (Eljenzés jobbról.)

Elnök a Barabás által tett mentelmi bejelentést a bizottsághoz átteszi.

Héderváry gróf miniszterelnök: T. Ház!

Rákosi Viktor: Csak magyarul. (Zaj)

Rákosi: Őszintén, magyarosan!

Héderváry miniszterelnök: Vizsgálat tárgyává teszi a dolgot. Előzetesen nem tudott a Váradon bekövetkező dolgokról. Utólagosan is csak rövid értesítést kapott, de táviratilag kívánt részletes felvilágosítást. Minden intézkedést megtesz a közszabadság védelmére, a mivel

nemesak tartozik, de azt megvédeni is akarja. (Élénk helyeslés.)

Komjáthy Béla: Szintén elítéli a Váradon történeteket. Ott a Kossuth párt közé akartak éket verni, de ez nem fog sikerülni. Csak a taktikára nézve vannak eltérések, de a vezér személyére nincsenek. A mentelmi ügy sürgős letárgyalását követeli és sürgős szigorú vizsgálatot.

Olay Lajos szintén elítéli kemény szavakban a Váradon történeteket.

Lovászy elállott a szótól.

Szünet után

Vészy József beszél a miniszterelnöki programról.

Vészi nagy hatással, tüzesen beszélt Széll Kálmán politikájáról és elítélte Khuen-Héderváryt, a kiben nem bíz.

KÖZIGAZGATÁS.

Városi közgyűlés.

A gazdasági ismétlő iskola ügye.

Tegnap délután 4 órakor a város folytatólagos közgyűlést tartott. A főispán távollétében a már negyedik napra elnyult és lanyha érdeklődésű közgyűlésen Kovács József polgármester elnökölt.

Elsőnek a gazdasági ismétlő iskola ügyét tárgyalta a közgyűlés. A tárgynál hosszas vita fejlődött, melynek vége az lett, hogy a közgyűlés utasítja a tanácsot az iskola teljes tervének és költségvetésének elkészítésére. Annak előterjesztéséig az iskola ügyét a jövő közgyűlésig elhalasztották.

E tárgynál Simonffy Imre, Szentessy János, Aczél Géza, Király Gyula, Oláh Károly, Jóna Dániel, Horváth István és Könyves Tóth Sámuel bizottsági tagok szólahtak fel.

Póthitel kérelmek.

A városi nyomdának a tanács előterjesztésére a közgyűlés a nyomda jövedelméből megtérülő 2000 korona póthitelt szavazott meg, míg meszelés és javításokra 600 koronát.

Elengedte a közgyűlés a *műpartoló egyesület* 118 korona nyomdai tartozását.

Száz korona erejéig a Székely társaság kérelmére engedélyt adott a város nyomdájában ingyenes nyomtatvány készíttetésére.

A pozsonyi magyar közmívelődési egyesület felhívására a város az egyesület alapító tagjai sorába lépett 40 korona alapító díjjal.

Ferenczy Elek kérelmére csekély bérhátralékát elengedte.

Egyébb kisebb ügyek.

Tóth Ferenc megfelebbezte a tanács határozatát, melyet a városi szolga személyzet ruházatának szállítására vonatkozólag hozott a tanács.

A közgyűlésen a felebbezés mellett Könyves Tóth Sámuel szólaht fel, de a közgyűlés a tanács elutasító javaslatát fogadta el.

A közgyűlés Hidvéger Mihály és neje felebbezését, melyben a vekerai pusztá bérletéből kifolyólag kártérítést kérnek, elutasította.

Napirendre tért a közgyűlés a gazdasági bizottság azon javaslata felett, melyben a gazdasági előadókat a közgazgatási bizottságba bevonni kívánja.

Elutasította a közgyűlés a törvényhatósági utkaparók azon kérelmét, melyben nyugdíj jogosultságot kívánnak.

A kérelem mellett Aczél Géza, ellene Szentessy János és Horváth István szólahtak fel.

Fegyelmi ügyek. kérvények. kegydíjak. szabadságolások stb.

Fülöp András nyug. rendőrbiztos kéri, hogy katonai szolgálati idejét nyugdíj idejébe számítsák be. Elutasították.

Bejelentik, hogy Mihályi István rendőrbiztost fegyelmi uton állásába vissza helyezték. Tudomásul vették.

Röllig Ede azért kérelmez, hogy honosítása esetére felveszik-e a község kötelékébe. A közgyűlés kilátásba helyezi.

Király József tanyabirtokos tulajdonjog bekebelezési kérelmének helyt adtak.

Vántsa György tanító kérelmére 1904. január 1-től 3 és fél öl fát engedélyeztek.

Pecze István számadó csikósnak évi 240 kor., Erdélyi István nyomdásznak havi 60 kor., özv. Somogyi Józsefné és 3 kiskorú gyermekének évi 360 kor. kegydíjat szavazott meg a közgyűlés.

Boczkó Sámuel rendőr főkapitányának 6 heti és Mihalovics Gyula tisztviselőnek 2 havi szabadságot adott a közgyűlés. Végül néhány baba oklevél kihirdetése után a közgyűlés, az elnök lelkes éltezésével, esti fél 7 órakor véget ért.

× **A felekezeti iskolák segélyezése.** A felekezeti iskolák segélyezése tárgyában 57,587 II. B. szám alatt a miniszter döntése végül megjött. Téves azonban, mintha a felebbezések alapján a közgyűlési határozatot a miniszter megsemmisítette volna, mert azok a jóváhagyás céljából kíván bizonyos szabályozást. A határozatot a miniszter elvileg jóváhagyta s kimondta, hogy az okokat, amelyek e nagy áldozatra készítették a várost, méltányolja. Hajlandó tehát a határozatot jóváhagyni, sőt elfogadja a segélyezés megosztásának módozatát és a felekezetek közötti arányát is — mert a felebbezéseket leirata kapcsán már is elutasítja — de követeli: *hogy az ingatlanok hasznélvezet céljából való átengedéséből keletkező jogviszonyok és pedig a kizárólagos tulajdonjog a városnak telekkönyvileg biztossittássék.* Ezt természetesen azért kívánja, nehogy később esetleg községi iskola szervezésekor az iskolázás céljára szánt adományokat a felekezet tulajdonának jelentse ki. Kívánja továbbá a miniszter, hogy az iskoláztatásra adományozott vagyon gondozásának, fenntartásának és tisztogatásának jogviszonya is rendeztesék város és felekezetek között. Ezek rendezése mellett a miniszter — ugylátszik — a határozatot ismételt és pótló felterjesztés után hajlandó jóváhagyni.

× **A gyermekek iszakossága ellen.** Az iszakosság ez a testet, lelket ölé öngyilkossági kísérlet, már a gyermekek közzé is kezdi magát betéskelni. Eppen ezért a vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben e baj orvoslását szabályrendelet alkotásával kívánja orvosolni. Városunk polgármestere e célból

annak megalkotására Oláh Károly városi tanácsost kérte fel, kinek Heves megye hasonló célu szabályrendeletét is, tájékozódásul kiadta. A tanácsos a szabályrendelet alkotásának munkájához már hozzá is fogott.

× **Tanács ülés.** A város tanácsa ma délelőtt tizenegy órakor Kovács József polgármester elnöklete alatt rendkívüli ülést tart. — Az ülés érdekesebb tárgya lesz a közművelődési tanácsos két előterjesztése. *Dávidházy Kálmán* könyvkötő és *Eperjessy István* könyvkereskedő arra kéri a tanácsot, engedje meg a párisi kiállításra a város és környékéről készült képeinek levéllapon terjesztés végett való sokszorítását. Ennek ellenében bizonyos összeget jótékony célra adnak. *Milesz Béla* a t.füredi muzeum titkára pedig kéri a tanácsot, hogy az itteni muzeum berendezése céljából küldje ki T. Füredre *Mérő József* városi mérnöki hivatali tisztviselőt, kivel a tiszafüredi muzeum felszerelési tárgyait tanulmányozhassa, s az így szerzett tervek és tanulmány alapján az itteni szükséglet rajzait s kimutatásait eszközölhesse. A közművelődési tanácsos mindkét dolgot pártolólágg terjeszti a tanács ülés elé.

A régi rendszer Nagyváradon.

A nagyváradai vérengzés szemtanuja.
július 14.

Jellemző leírását olvassuk a *Buda-pesti Hirlap*-ban a nagyváradai vérengzésnek.

Somorú dolog, hogy az esetben minden jelen volt a régi rendszer brutális feltámasztását látta.

Ha ez igaz, a legnagyobb szerencsétlenségnek kellene tartanunk, hogy az a régi rendszer valaha még egyszer feltámadjon.

A B. H. egyébaránt ezt írja Nagyváradról:

A szabadelvűpárt egyes tagjai a beszámoló közben rendőri asszisztencia mellett valóságban belekötöttek a tizezerre menő tömegbe, a mely Barabás hallgatására összegyűlt. A tömeg könnyű szerrel kiverte a tolatódókat a sokaságból. Barabás elmondhatta beszédét s a tömeg már-már oszladozott, mikor minden szükség nélkül egyszerre fölvonult egy század gyalogság a rendőrség udvarára. Ez föltűnt és izgatta a sokaságot, a mely fűtyülni kezdett s a rendőrséget gunyolta. Egy darabig farkasszemét nézett egymással a sokaság és a rendőrség gondolt egyet s fölszólitván szétoszlásra a tömeget, kardot rántott és hajtotta maga előtt a sokaságot, agyba-főbe verve mindenkit, asszonyt, gyermeket, a kit az útjában talált. A tömeg szaladt, üzve a megvadult rendőrségtől s a Szent László téren, a hol a beszámoló volt, néhány rakás téglát talált maga előtt. — Üvöltve vetették magukat az emberek a téglára és közáporral verték vissza a támadókat.

Néhány rendőr megsebesült s a csapat, mely oka vagy eszköze volt a zavarnak, meghátrálni volt kénytelen. Ekkor hívta segítségül a rendőrség a katonaságot. Szuronytszegezve jött a katonaság, melynek pusztá megjelenésére szét szaladt a tömeg a szélrözsa minden irányban. Utcák során, kapuk aljában, a László-tér sarkán kíváncsi férfiak, asszonyok nézték a katonai hadakozást,

ezeket zlatta el szuronytszegezve a gya-los logos, s vágatva a lovaskatonák vállve-tett ereje és buzgósága. De utóbb a város periferiáira is utána ment a katonaság az oszladozó tömegnek, minek folytán itt ott komoly összeütközés volt, a mely sokszor végső veszedelemmel fenyegette az emberek életét. Isten csodája, hogy csak kisebb-nagyobb sebesülések történtek mind a népben, mind a katonaságban. A katonaság fegyverét is használta, de szerencsére csak vaktöltéssel lőtt. — *Vérlázító volt látni ezeket a jeleneteket, a melyeket oktanul idéztek elő érthetetlen szándékkal, érthetetlen céllal. — Csak egyet látott világosan, a ki ma itt volt Nagyváradon, azt látta, a mit a régi rendszernek szoktunk nevezni. Ez a szellem elevenült meg ma itt s testestül meg mindenki szeme láttára hallatlanul brutális erőszakban.*

H I R E K.

Napló.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és ünne-
napon d. c 9—12-ig.

* **Puky főispán elutazása.** Puky Gyula főispán tegnap hosszabb nyári tartózkodásra Igló-Füredre utazott.

* **A Petőfi dalkör választmányi ülése**
A Petőfi dalkör Komlóssy Arthur elnöklete alatt tegnap délután tartotta választmányi ülését, melyen az aug. 2-án tartandó Rákóczi est műsorát állapították meg. Elhatározta a választmány ezen kívül, hogy az ifjuságnak azaap délutáni ünnepségében részt vesz, egyben megbizta az elnökséget, lépjen érintkezésbe Nagy Sándor theológussal, az ifjusági ünnep főrendezőjével. Az ifjuságnak a Szabadság szobor előtt tartandó ünnepét megelőzőleg a dalkör megkoszoruzza egy dal kíséretében a főiskolai Petőfi-szobrot, mert a két nappal előbb eső évfordulón a külön ünnep tartása akadályokba ütközik. Komlóssy elnök indítványára elhatározta a választmány, hogy az ifjuságot az ünnep rendezésének költségeiben szokásszerint anyagilag is támogatja és ugyancsak az elnök indítványára — egyhangulag elhatározta a választmány az egyenruhás 13 honvéd meghívását a Rákóczi-estélyre. Tagsági és folyó ügyek letárgyalása után a választmány este 8 órakor szétoszlott.

* **Bereczky Lajos szabadságon.** Bereczky Lajos rendőrfogalmazó, a főkapitányság iparügysztyálynak derék, buzgó vezetője egy hónapi szabadságot kapott. Szabadságát aug. 1-én kezdi meg, mely időtől fogva szabadságának lejártáig hivatali helyettese Fittler Jenő tb. rendőrfogalmazó lesz.

* **Csizmadiák termelő és arucsarnoka.** Megalakult a debreceni ipartestületben a csizmadiák termelő és arucsarnoka. A részvényesek a vármegyeház tanácstermében gyűltek össze mintegy 220-an. A tagokat Tóth Kálmán az ipartestület elnöke, a kinek oly nagy része volt a szövetkezet megalapításában, üdvözölte. Ezután beszámolt az előjegyzett részvények számával, részvényt 212 önálló csizmadiá mester jegyzett elő 10600 kor. értékben. Majd dr. Horváth János a budapesti központi hitelszövetkezet és a miniszter kiküldötte emelkedett szólásra, bejelentvén a szövetkezet vagyonát, a

Balkányi Antal

fényképészeti
műterme . . .
PIAC-U. 81.

o o o **Specialista** o o o
gyermek felvételekben.

melylyel működését meg fogja kezdeni, (145,500 kor.) a mihez a miniszterium 40 000 K.-val, Debrecen városa 5000 K.-val, a debreceni kereskedelmi és ipar kamara 5000 K.-val járult hozzá. Felolvasta az alapszabályokat, a mit némi módosítással a gyűlés elfogadott. A választás megejtetvén, egyhangulag megválasztották ügyvezető igazgatóul Tóth Kálmánt, igazgató elnökül Szabó Józsefet, főmunkavezetőül Varga Lajost, rakárnokul Varga Józsefet. Ezek után a telep kérdése jött kérdésbe, a mit a közgyűlés az igazgatóságra bízott. Végre Tóth Kálmán köszönetet mondott azoknak, a kik a szövetkezet felállításán munkálkodtak, névszerint Láng Lajos miniszternek, Debrecen városának, dr. Horváth János urnak, a debreceni iparkamarának és Hegyeshalmi minisztertanácsosnak. Dr. Horváth János buzdította a tagokat egyetértésre és összetartásra, mert csak oly egyesület állhat meg a mai világon, a mely össze tart, mert különben összedül.

*** A közigazgatási tanfolyam képesítő vizsgálatának eredménye.** A közigazgatási tanfolyam ez évi hallgatói immár tulesetek a képesítő vizsgán is. A vizsgálatra 62-en jelentkeztek. Ezekből 2 visszalépett, kitüntetéssel 7-en vizsgáztak le, elbukott 5 vizsgázó. A többi szavazat többséggel vagy egyhangulag lett képesítve. Az idei vizsgálat eredményét tehát elég jónak minősíthetjük, mely egyuttal dícsérete a derék tanári karnak is.

*** A szegény beteg gyermek fürdő költségei.** A szerencsétlen kis Szana Róza fürdőköltéséhez újabbán küldött összeg

Kovács Gyuláné	2 kor.
Eddigi kimutatásunk	23 kor.
Összesen : 25 kor.	

Kérjük a jószívű emberbarátokat, járuljanak hozzá a boldogtalan gyermek gyámolításához, hogy a szegény kis Szana Róza mielőbb megszerezhesse azt a gyógyítást, mely utolsó reménysége.

*** Postaügynökség Ebesen.** A m. kir. államvasutak püspökladány-körösmezői vonalán levő Ebes elnevezéssel 1903. évi augusztus hó 1-én a postaügynökségekre meghatározott teljes működési körrel postaügynökség lép életbe. A postaügynökség postai összeköttetést az 1708 és 1705 sz. vonatok útján a Debrecen 2 sz. hivattal, illetve Királyháza-Bpest 20 és Bpest-Királyháza 20 sz. mozgópostákkal fogja kapni. A postaügynökség kézbesítési kerületébe Ebes pályaudvar telepet és Ebes pusztát osztom be. Ezen helyek utolsó postája Debrecen 2. A postaügynökség ellenőrző hivatala: Debrecen 2.

*** Halálozás.** Gyász érte Loránt (Löw) József hírlapíró társunkat, a Debrecen segédszerkesztőjét. Sógornője Löw Lajosné szül. Hirsch Janka hosszas szenvedés után tegnap reggel 36 éves korában Deesen meghalt. Az elhunytat férjén kívül két kis leánya: Mariska és Ilonka siratják.

*** Halál az utcán.** Tegnap este 7 óra tájban nagy néptömeg verődött össze a József kir. herceg-utca 56. számú ház előtt. Barkási György, bérkocsis csendesen haladt az utcán, amikor az 56. sz. ház elé ért, hirtelen összeesett és rögtön meghalt. A holttestet azonnal bevitték egy közlekedő házba, ahol nemsokára megjelent dr. Varga Emil, kerületi orvos, aki a halál okául szívszélhűdést áll-

lapított meg. A holttestet kiszállították a közkórházba.

*** Egy könyvkötő pohárköszöntője.** Egy udvarias könyvkötő lakoma alkalmával a következő felköszöntőt mondta: „Éljenek az asszonyok! A teremtés legszebb művei. S minthogy a kiadás igen nagy, senki se maradjon példány nélkül.“ — „Igen — jegyző meg erre a vendégek egyike — csakhogy a fűzött példányok igen jelentéktelenek, — a diszkótésűek aranymetszettel pedig ördögösen drágák.“

*** Halálozások.** A legutóbbi kimutatásunk óta elhaltak: Csáki Róza ev. ref. 5 éves, özv. Nagy Sándorné ev. ref. 71 éves, Zagyva István ev. ref. 6 hónapos, Lehmann Mária ev. ref. 18 éves, Selnehdorf Névtelen izr. 3 nap, Tóth János ev. ref. 32 éves, Gellén Eszter ev. ref. 16 hónapos, Grigássy Miklós gör. kath. 8 hónapos, Szabó Piroška ev. ref. 3 hónapos és Deák Mária ev. ref. 3 éves.

*** Vasúti állomások névjegyzéke.** A magy. kir. államvasutak kiadásában megjelent a magyar korona területén fekvő vasúti állomások betűsoros névjegyzékének az állomások rakhelyfékvési térképét is magában foglaló IV-ik bővített kiadása, mely a nevezett vasut igazgatóságának központi nyomtatványtáránál (Andrássy-ut 75. sz.) közvetlenül vagy az állomások útján megrendelhető. Ára 40 fl. Ezen állomási névjegyzék tájékoztatást nyújt az összes hazai önálló igazgatással bíró vasutak címéről, más vasutak kezelésében levő magán és helyi érdekű vasutakról, azok összes állomásairól, az állomások igazgatási (üzletvezetési) szerinti besorolásáról, végre az összes árkezelési helyekről arra nézve is, hogy minő korlátozások mellett vehetők igénybe áruik fel- és leadására.

*** A kötelesség halottja.** Megemlékeztünk arról a cigánykaravánról, melyet két héttel ezelőtt kísérték be, mert a környéken több lopás rájuk bizonyult. A cigányokat másik társával Tóth János lovasrendőr kísérte be. Az esős, hűvös időben Tóth megfázott, ágyba dült és többet fel sem kelt. Tegnap délután a hűlés következtében meghalt. Tóth nyolc éve van a rendőrségnél. Mindig lelkiismeretes, pontos, kötelességtudó ember volt, kit úgy fellebbvalói, mint kartársai szerettek, becsültek. A kötelességtudó rendőrt ma délután temetik. Családjáról és temetéséről a város fog gondoskodni.

*** Pályázati hírdetmény.** Debrecen sz. kir. város közönsége által, a homonnai m. kir. állami fa iparszakiskoláánál az 1903—4 iskolai évtől kezdődőleg 4 évi tartamra tett alapítvány tárgyában figyelemzetnek és felhivatnak a pályázni kívánók hogy pályázati kérvényeiket a megküldött s a közlevéltárban megtekinthető értesítő X ik fejezete értelmében felszerelt kérvényeiket július 20 napjáig Bészler Károly tanácsnok árvaszéki elnökhöz annyival inkább terjesszék be, mert a későbbben beérkezendő kérvények figyelembe vételni nem fognak. Debrecen 1903. július 3. A városi tanács.

*** A tizkoronás bankjegyek bevonása.** A forgalomban levő tiz koronás bankjegyeket aránylag könnyen lehet utánozni, ez okból az Osztrák-Magyar Bank igazgatósága a különben még egészen új bankjegyeket a forgalomból bevonja és egészen más kiállítású más rajzokkal ékes tiz koronásokat fog kibocsátani.

*** Elvesztett pénz.** Tegnap délután egy uriaszony a róm. kath. templomban a szt. Antal perselye előtt elvesztett egy pénztárcát, melyben 106 korona volt. A tulajdonos kéri a becsületes megtalálót, hogy a tárcát melyben különböző ira-

tok is voltak és a pénzt vigye fel a bűnügyi osztályhoz, hol 20 korona jutalomban részesül.

*** Mozdó képek és villamos körhinta.** A széna vásártéren, ahol nem rég Henry cirkusza állott, ismét nagy az élénkség és ragyog minden este a villamos fény. Nagyszabású villamos körhinta és fedett sátorban bioszkop vonzza oda a közönséget. A körhinta nagy mulatság, egyben látványosság is a népek; a fedett sátorban pedig mozgó fényképeket, nagy, komoly és vig jeleneteket mutatnak be.

*** Megszűnt forgalmi akadály.** A piski tövisi vonalon Piski és Szászváros állomások között fennállott forgalmi akadály elhárított és az összes forgalmat újból megnyitották.

*** Verekedő utas.** Egyedül haladt a néptelen országuton Csalló Jánosné Vidatelepi lakos. Az uton találkozott egy ismeretlen utassal. Beszédbe elegyedtek és a beszéd folyamán összeszólalkoztak, aminek az lett a vége, hogy az utas megverte Csallónét. Az ismeretlen verekedőt Csallóné feljelentette.

*** A csárda hőse.** Vigan mulatott az egyeki csárdában Póka Sándor, mikor a csárdába betévedt Sóska Imre is. A két legény mihamar összeszólalkozott, aminek az lett a vége, hogy Póka egy boros üveget a Sóska Imre fejéhez vágott. A duhaj legényt a csendőrség vette pártfogása alá.

*** Vigyázatlan kocsis.** Bármilyen erős rendszabályokkal iparkodik a rendőrség a gyors hajtást megakadályozni, mégis minduntalan elgázolásokról értesülünk. Tegnap délután a Dógenfeld-téren gyorsan hajtott Búki István kocsis és elütötte Lőrinc János vasúti ácsmestert, ki a téren haladt keresztül. Lőrincot a szekér rudja a fején veszélyesen megsebesítette. Búki ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot.

x Gyermekek matróz ingek és rövid harisnyák a legujabb kivitelben, férfi kötött harisnyák a legjobb minőségben, valamint a legszebb nyakkendők 1 koronától feljebb óriási választékban Fekete Jakab, uri divat fehérnemű és kalap üzletében. Utazó bőröndök és kézi táskák nagy raktára.

Az Arany Bika kávéházában ma este Rácz Károly zenekara játszik.

Kállay miniszter meghalt.

Bécs, jul. 13. Kállay Béni közös pénzügyminiszter ma délben rövid betegség után meghalt.

Bécs, jul. 13. Kállay Béni holttestét szerdán szentelték be a Szent-István templomban; azután Budapestre szállították, a hol a ravatalt az akadémia oszloposarnokában állítják fel. A temetés esütörtökön lesz; a kerepesi-úti temetőben a családi sírboltba helyezik Kállay holttestét.

Bécs, jul. 13. Kállay halálát vesebaj okozta. A miniszter napok óta betegeskedett, de veszélytől egyáltalán nem tartottak. A beteg állapota ma reggel hirteien rosszra fordult és délben bekövetkezett a váratlan halál. A miniszter halála előtt felvette a haldoklók szentességét.

Nagy-kállói Kállay Benjamin, szül. 1839 dec. 22-én. Tanulmányait többnyire házilag, magánnevelők vezetése alatt végezte. Már 1865-ben megtanult törökül s elsajátította a szerb és új-görög s bosnyák nyelvet is. 1866-ben belgrádi főkonzullá nevezetett ki az osztrák-magyar közös kormány által s csakhamar ügyes és hivatásának kitűnően megfelelő diplomáciai ügynöknek bizonyult, Belgrádi főkonzulnoka idején vette nőül Bethlen Vilma grófnőt. A magyar kormányban beállott fuzió után leköszönt belgrádi állásáról s Budapestre jövéen 1875-ben a Senney-féle mérsékelt konzervatív-pártnak közegül szolgáló *Kelet népe* című politikai hírlapot alapította és szerkesztette. Mint lapvezér majdnem önálló, korlátlan hatalmat gyakorolt lapja szelme s tartalma felett, saját politikai pártjának az övétől eltérő nézetei és sugalmaitól is függetlenül tartotta magát s e miatt differenciák merültek föl a lapvezér s pártja korifeusai közt kikkel a Bosznia elfoglalását illető nagy és fontos kérdésben egyszerre szakított. A lapszerkesztés gondjai mellett rendezte azt a becses anyagot, a melyet Belgrádban gyűjtött Szerbia történetére s melyet azután önálló, nagybecsű s a külföldön is méltányolt munkába foglalt. A lap vezérségéről lemondván Konstantinápolyba utazott, hogy a keleti kérdést a helyszínén mélyebben s alaposabban tanulmányozza s ezuttal Kis-Azsiában is huzamosan időzött.

A szerbek történetét követte másik nevezetes munkája, melyben Oroszország keleti törekvéseit világította meg. Folyton fokozódó diplomáciai képzettsége s páratlan jártassága a keleti politikára vonatkozó kérdések s feladatokban csakhamar annyira elismertetett, hogy a közös külügyminisztérium osztályfőnökévé nevezték ki Bécsbe. Ő inaugurálta, gróf Andrássyval kezefogva, a boszniai politikát. Neki köszönhető Bosznia s Hercegovina ujászületése, mely ma általános elismerés szerint a Balkán-félsziget legjobban kormányozott tartománya. — Alatta a közigazgatás, igazságszolgáltatás, közoktatás s egészségügy bámulatosan fejlődött, s a nyugateurópai civilizáció mindinkább meghonosul; a kultúra s felvilágosodás évről-évre halad; a közlekedési eszközök, a rend, közbátorság, vagyonbiztonság folyton javul, az elitéletek oszlanak, a kereskedelem, ipar s mezőgazdaság virágzóbb lesz: a főváros Szerajevo épül, szépül, európai kényelmekkel kinalkodik, a benne megjelenő *Nada* c. hírlap magas színvonalon áll. Ez a csöndes, nyugalmas átalakulás Kállay névéhez fűződik s örömmel mondhatjuk, hogy magyar államférfiut dicsér az a fényes eredmény, melynek létrehozását Ausztria-Magyarországra bízta a berlini kongresszus. Kállay mint közös pénzügyminiszter s e minőségben Bosznia kormányzója, 1882. jun. 4. óta vezeti az elfoglalt tartományok sorsát. Különösen a Kelet ismeretében európai tekintély s a Balkán-félszigetnek legalaposabb ismerője. Kitüntette ebbeli jelenségét abban a nemzetközi bizottságban, melynek feladata volt a berlini kongresszus megbízásából, a déli Bulgária részére készült statutumokat kidolgozni, hol ő mint rendkívüli követ s meghatalmazott miniszter a monárkiát képviselte legjelesebb keleti diplomaták során, kik mind nagy súlyt helyeztek képességeire.

Sok érdemeiért a külső elismerés minden jelében részesült. Valóságos belső titkos tanácsos s aranykulcsos, a Szent István rend lovagja, a Takova szerb. kir.

rend nagykeresztese s több más külföldi rendek vitéze. Irói érdemeiért 1878. jun. 14. a magyar akadémia tagjává választott s ennek folytán székfoglaló értekezése tárgyát is e téren kereste. Székfoglalója: Magyarország a Kelet és Nyugat határán, magas felfogással magyarázza hazája hivatását a Keleten s a nehéz problémát ritka világossággal fejtegeti. 1888. május 4-én rendes, 1890. május 8-án tiszteleti tagja lett az akadémiának, s Trefort halála után az akadémia elnöki székére is szóba jött. Ugyancsak az akadémia 1891-iki nagygyűlésén gróf Andrássy Gyula felett mondott tartalmas emlékbeszédet s remek politikai jellemrajzot klasszikus képét adva e nagy miniszter s államférfiúnak. Egyéb irodalmi munkássága a következő: Mill Stuart híres művének fordítása a Szabadságról (Bpest 1878), a Szerbek története 1870-től 1815-éig (első kötet. u. o. 1877.), Oroszország keleti törekvései u. o. 1878, Galathea, Vasiliades új-görög drámájának fordítása (u. o. 1879.)

TÁVIRATOK.

A pápa.

Róma, 13. A pápa állapota rosszra fordult. A közérzet nagyon komoly.

Róma, jul. 13. Mint a Voce della Verita jelenti, az éjjel a pápa állapotában semmi változás sem állott be.

Róma, jul. 13. Azon orvosi jelentés, melyet reggel 9 órakor adtak ki a pápa állapotáról, a következő: A pápa éjjel előtt nyugodt volt. Később ő szentsége időközönként izgatottá vált. A mellkas fizikai vizsgálata nem mutat változást a tegnapielőtti konstatált állapothoz képest. A vesék még mindig hiányosan működnek. Közérzése kissé deprimált. Erverés 32, légzés 32, hőmérséklet 36.2. Mazzoni, Lapponi.

A szerb király népünnepe.

Belgrád, jul. 12. Délután szép időben a Topsisider parkban nagy népünnepe volt. A király megjelenésekor ezer főnyi tömeg lelkes zsvivó kiáltásokkal fogadta. A király, a kit csak szárnysegéde és négy testőr kísért, a tömeg közé elegyedett, több parasztot megszólított és azokkal beszélgetett. Egy órai ott tartózkodás után a király zsvivó-kiáltások között hagyta el az ünnep helyét. Este az új konakban diner volt, a melyen a miniszterek, a magasabb rangú tiszték és egyéb méltóságok viselői vettek részt. Majd diszelszólás volt a nemzeti színházban, a melyen a király is jelen volt. Este a várost ünnepiesen kivilágították.

Micsinait elítélték.

Budapest, jul. 13. A budapesti büntető törvényszék ma tárgyalta Micsinai Mihály postakocsi ügyét, a kit a törvényszék lopásért négy évi fegyházra ítélte. A tárgyalás során a tolvaj bevallotta bűnét és kitűnt, hogy az ellopott pénz 9 korona és 60 fillér híján megkevert. Ezt a csekély összeget Micsinai 9 napig tartott bujdosása alatt költötte el. A Micsinaira kitűzött 4000 korona jutalmat 3 jászapáti paraszt kapta meg. A tárgyalás során több érdekes momentum merült fel.

Igy a többi között a tárgyalás elnöke azt kérdezte Micsinaitól:

— Mi érlelte magában azt a gondolatot meg, hogy meglopja a postát?

Miró Micsinai azt válaszolta:

— Meg akartam változtatni életmódomat s így erkölcsileg kényszerítve váltam rá.

— Bátorította valaki a tette, tudott róla valaki?

— Ugy gondoltam, hogy ha Kecskemétinak sikerült s Falkainak is majdnem sikerült — hát nekem is fog sikerülni.

Elfogatását így mondja el: Mikor június 12-én reggel Jászapáti határába érkeztem, három paraszt haladt el melletttem. En nem gyanakodtam, mert csak a városi embertől félek, a paraszttól soha. Egyszerre megáll a három ember s tanakodik. No — gondolom magamban — csak nem ismertek fel! Ezzel tovább mentem s a három paraszt utánam jött. Meggyorsítottam lépteimet, mire az egyik paraszt rám szólt:

— Hallja, nem maga a Micsinai? Elszaladtam, de lábam nem bírtak s a három paraszt elért. Ekkor kiáltottak: tegye le a fegyvert, tegye le! Nálam nem is volt fegyver s ekkor elfogtak s folyton kiabáltak, ez a Micsinai, ez a Micsinai!

Gabona tőzsde.

Budapest, július 13. Buzakinát mérsékelt vételkedv gyöngö. Bányadt irányzat mellett 16.000 métermázsa került forgalomba alig tartott áron. Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő esős.

Buza októberre	7.34—35
„ novembere	0 00—00
Rozs október	6.29—30
„ októberre	5.36—37
Zab októberre	6.33—34
„ novembere	6 32—33
Tengeri 1904. májusra	6.35—36
Tengeri júliusra	5.18—19
Repece	11.45—55

Regény csarnok.

A tejtetstvér.

Első rész.

(Folytatás.)

Most is villásreggeli után letelepedett a fiatal asszony mellé egy szederfa árnyába, melynek sűrű lombzata az ebédülő üvegajtaja előtti térre vetette hűs árnyékát.

A lehullott éret szeder lilaszin leveit ott megfestette a fásor kavicsos útjait a hol a kis Savinien dadája felügyelete alatt jártani tanult.

A kicsike félénken tipegve addig-addig esetlett-botlott, míg eljutott a doktor bácsihoz, a ki ölébe vette és tetőtől talpig megtapogatta.

Ez a vizsgálat egy cseppet se volt inyére a gyerekeknek; ki is fejezte nemtetszését mozgékony arca komikus elfintorításával, ideges toporzékolással és az ijedt madár éles sipítására emlékeztető kiabálással.

— Edes lelkem — szólt a doktor néhány perc múlva, mialatt a Louéssart család legfiatalabb sarját átadta a dadájának — vigye el ezt a kis fickót és fektesse le aludni. Egy kis pihenés le fogja csillapítani.

— Nos, doktor ur — szólt Gabriella miután a dada elvitte a gyereket — hogy tetszik önnek a gyerek? Ugye, hogy gyarapodott, mióta idehaza van?

— Jó husban van és elég tömzsi.

kis baba — szolt a doktor. — A látszat után ítélve, teljesen egészséges.

— Micsoda? a látszat után ítélve? — kiáltott fel a fiatal asszony rémülten. — Talán nincs megelégedve egészségével?

— Hm... Egyelőre nincs semmi komolyabb baj... Mindazonáltal, hogy őszinte legyek, valamit tapasztalok, a mi nincs rendjén. A gyerek korához mérten nagyon nagy és nagyon szépen fejlődik. hanem rendkívüli idegességet tapasztalok nála... A külvilág behatásai rendkívüli

módon izgatják. Ez látszik arcvonásai mozgékonyosságán, egész testének göresős rángatózásán és azon is, hogy minden ok nélkül nagyokat sikoltoz.

— Uram Istenem, azt hiszi tán doktor ur, hogy valami ideges baj fenyegeti a gyermekemet?

— Nem, de hajlama van rá és nagyon fontos, hogy már most is lehetőleg elejét vegyék a netán bekövetkező bajnak.

— Pedig biztosítom doktor ur, hogy nagyon jól ápoljuk. Folyt. köv

Zsákok.

i Legjobb és legolcsóbb bevásárlás orrárs uj és használt

Zsákoknak

és minden fajta vízhatlan ponyváknak **Winkler Zsigmondnál** Budapest, VII., Nyár-utca 23.

Horváth András

szoba- és templom-festő.

Debreczen, Piacz-utca 21. sz. alatt.

(A Tisza-palota átellenében.)

Elvállal mindenféle szobafestéseket, tapetirozásokat, templomok festését, oltárok és szószékek aranyozását művészies kivitelben.

Idei csurgatott akácmez

kapható kilója 60 krajcárért

DEUTSCH LAJOS

fűszerkereskedésében, főposta mellett.

és halhólyag óvó különlegességek, valódi francia gyártmány, eredeti parisi csomagolásban! — Orvosilag ajánlva, teljesen biztos és ártalmatlan!

Árak koronaértékben tucatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12. **Eredeti amerikai ujdonság! „Newerrap”.** Feulműhatatlan ruganyos! Elvnazhatatlanul a jelenkor legjobb óvszere!!!

Bouts-americans, tucatonként 6, 8, 10 korona. Női óvszer „Pessarium oclusivum” Mensing tanár szerint, orvosi rendelésre adatik ki. Ára 3-5 kor. Valódi francia óvó biztonsági szivacsok (safety-sponges) ára tucatonként 6-12 korona.

Uj! Auto vaginal spray! **Uj!** a legbiztosabb és legkényelmesebb női különlegesség ára kor. 15.

Diana-óv (havibaj-kötő), haskötők, gummy görbétv-harisonvák fecskendők, irrigátorok, bidetszobaursekek stb. eredeti gyári árák mellett. Figyelemreméltó!!! Legujabb cs. és kir. szab. Keleti-téle szervkötő, pneumatikus gummy-nyomlappal, a legökéletesebb ezen nemben!

Legujabb képes árjegyzékeket, zárt borítékban, titoktartás mellett küld:

KELETI J. orvos-sebészeti mű- és kötőszergyár. — Alapítva 1878 Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

A hirdetésre hivatkozók gummiára rendeléseknél 20 percent árkedvezményben részesülnek!

Egy jó régi házi szer,

a melynek egy családban sem szabad hiányozni, ez az általánosan ismeretes

Hesz Ernő-féle Eucalyptus,

tiszta, 12 év óta Ausztraliából szállított termény. Németországba és Osztrák-Magyarországban törvényesen védve. Egy üveg ára 1 kor. 50 fil., mely soká tart, mindenki megszerezheti egészségének vissza állítására s más betegségek elkerülése végett.

Több mint 1500 hála köszönet

érkezett be tagtörés, hát-, mell-, nyak fájdalmak, zsába, nehézlélegzés, nátha, fejfájás, belső nemes testrészek fájdalmai, régi sebek, bőrbetegségekről.

Senki el ne mulassza, a fontos könyvet, melyben az Eucalyptus-készülékek leírva vannak, valamint azoknak hatása a feentemlített betegségeknel, magának megrendelni. A szenvedők érdekében a könyvet mindenkinek **ingyen** megküldöm, ebben egész serege van az elismeréseknak a meggyógyultak részéről.

Klingenthal (Szászországban).

Hesz Ernő

Eucalyptus-szállító.

— Vigyazzunk a védjegyre. —

Kapható: Rothschnek V. Emil, Mihalovits István, Tóth Béla, Szilez Ferenc gyógyszerészeknél Debreczenben.

Magyar kir. államvasutak üzletvezetősége Aradon.

15518 szám, 1903.

I.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Petrozsény állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik. A bérlet 1903. évi október hó 1-ével kezdődik és tart azon időponttól számított öt éven át, vagyis 1908. évi szeptember hó 30-ig.

A bérleti feltételek valamint az ételek és italok árjegyzéke az alulírott üzletvezetőség I. osztályában a rendes hivatalos órák alatt — hétköznapokon délelőtt 8 órától délután 2 óráig — megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyegű és Ajánlat a petrozsényi pályavendéglő bérletére a 15518—1903. számhoz, felirattal elátott borítékba zárt, lepecsételt s két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölesi bizonyítvány, ipar engedély stb.) együtt 1903. évi augusztus hó 5-én déli 12 óráig az alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztálya főnökénél nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 200 korona azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903. évi augusztus hó 4 én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál leteendő.

Takarékpénztári letétkönyvek bánatpénz képen nem fogadtatnak el. — Érték papírok a budapesti illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzet, 14 napnál nem régiebb árfolyam szerint jegyzet értékben de soh' sem névértéken felül fognak számítani. A készpénzben letett összeg után kamat nem fiztetetik.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letételről nyert pénztári letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott berösszegre való tekintet nélkül szabadon történik.

Arad, 1903. július hó 8-án.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

(Utánnymás nem díjazatik.)

9209—1903.

Arverési hirdetmény.

A város tulajdonához tartozó pallagi I. és II. számú 419 nold 445 □ öl es illetve 381 hold 1363 □ öl földbirtok **1903. évi július hó 22-ik napján d. e. 9 órakor** a városház szekházának kistanács termében tartandó nyilvános árverésen 1903. évi október hó 1 től számított hat évre nyilvános árverésen haszonbérbe adatik. Kikiáltási ár a jelenlegi évi haszonbér: 7150 korona. Melynek 10 százaléka az árverelő küldöttség kezéhez bánatpénz gyanánt leteendők.

Árverési részletes feltételek a város számvevői hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debrecen, 1903. július hó 9-én.

A városi tanács.

Saját 20 lóerős gőz- és villamtelep erőátvitel és világítás céljaira.

Debrecen Szénavasárter!

Haponta előadások 6, 7, 8 és 9 óra között.

Közkívánatra

A szerbiai királygyilkosság!

Ali baba

és a 40 rabló,

— mese 1001. évből 250 mtr. hosszú —
— — — — — 7 képben. — — — — —

500 izzólampa. **Bioskop** „Grand Prix“
10 izzólampa. Páris, 5 hónapja
javított kinematograph Budapestén!!!

Apró, és elmosódott képek nincsenek!

Élethű, természetes mozgások, a nap nevezetesebb eseményei, humoros történeti képek, valamint transformationsfilmek egészen 300 méter hosszúságban mutattnak be.

Mivel szon vagyok, hogy e nembem mindenkor a legujabbat és legjobbat adhasam, remélem, hogy az itteni közönség jóindulatát és szives támogatását is kinyerhetem ezen igen érdekes vállalatom számára. — Hétfőn és pénteken este 9 órakor előadás csak urak részére. Ezen előadás-son D u y e n tanár két érdekes operációja is bemutatatik.

M ü s o r :

Ma július 14-én:

1. Karácsony, 2. A híres gyógyász, 3. A két esaholó, 4. Élet elixir, 5. Alom és való, 6. Pillantás a kulcslyukon, 7. A századvégi étterem, 8. Családi örömök, 9. Hamis szobaleány, 10. A ledől fal, 11. A lábakrobaták.

Belépti díjak: Zártszék 80 fillér, =
I. hely 60 fillér, — II. hely 40 fillér,
. III. hely 30 fillér.

Tisztelettel

Narten György

Hannoverből.

Saját 20 H. P. gőz- és villamtelep erőszolgáltatás és világítás céljaira

Részvényalírási felhívás!

Sokszor hallhatjuk azon jogos paraszt, hogy mezőgazdasági terményeink tulnyomó részét külső országok jól jövedelmező gyárai dolgozzák fel.

Közludomásu, miszerint a gyár-ipar, a munka sokszorozza meg a nyers anyag értékét. — Virágzó gyár-
ipar azonban a tőke segítsége nélkül el nem képzelhető. Meg kell tehát e segítséget társulás útján teremteni és így lehetővé tenni hasznos vállalkozások létesítését.

Ily gondolatok vezettek bennünket, midőn városunkban egy

„Iparvállalati és Kereskedelmi Részvénytársaság“

létesítésére vállalkoztunk.

Közel 20 év óta működik városunkban a Geréby-féle ecet-gyár, melyet a volt tulajdonos örökösei áruba bocsátottak. Meggyőződésünk szerint e gyár kellő tőkével virágzóiparteleppé fejleszhető.

Magáévá tette tehát az alapítók értekezlete azon eszmét, hogy ezen gyárat megszerezze. Ez igen kedvező feltételek mellett sikerült is. Deák Ferenc-utca 13. sz. alatti 354 □ öl kiterjedésű gyártelepet 60.000 korona, teljes felszerelését pedig 20.000 korona, összesen 80.000 korona árért hajlandók az örökösök e társaságnak átengedni.

Programmunk további rövid ismertetése:

1. A vállalat tárgya:

Az említett ecetgyár teljes üzembe hozatala. A vállalat keretébe beilleszthető, kisebb befektetést igénylő, nagyobb kockázattal nem járó iparágak létesítése, melyeknek termékei a napi fogyasztás tárgyát képezik.

2. A vállalat tartamát

50 évre tervezzük.

3. A szvnytőkét

2000 darab 100 koronás részvény alapján 200.000 korona képeznél, mely összegből egyelőre 150.000 korona tehát 75% lesz befizetendő a következő részletekben:

Minden részvény után

a) aláírásakor 10%, azaz 10 korona

b) legkésőbb f. é. okt. 10-ig 20 „

c) legkésőbb f. é. dec. 1-ig 20 korona

d) „ f. é. dec. 31-ig 25 „

Az első és második részlet alapítótársunk a **Debreceni Ipar- és Kereskedelmi-Banknál** vagy a következő debreceni pénzintézeteknél fizethetők be, ahol egyúttal a részvények is jegyezhetők, u. m.:

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben, Debreceni Első Takarékpénztár, Közgazdasági-Bank R.-T. Debrecenben, Takaré- és Hitelintézet Debrecenben, Debreceni Kölcsönös Segélyző-Egylet m. sz., Korona Takaré- és Hitel-
szövetkezet, Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet.

A befizetésekről kiállított „Ideiglenes elismervényeket“ 1904 január 1-től kezdve a társaság Deák Ferenc-
utca 13. sz. alatti irodájában eredeti részvényekkel cseréli ki.

A további befizetések felől a közgyűlés intézkedik.

4. Aláírás zárideje

f. é. október 10.
Az alapítók fentartják maguknak a jogot, hogy a társaság első igazgatóságát 3 évi időtartamra kinevezzék.

5. Tuljegyzés

esetén a fölséggessé vált jegyzések tekintetében az alakuló közgyűlés intézkedik.
Ezek után ujjalag kiemeljük, hogy kizárólag a napi fogyasztásra alkalmas cikkek előállításával és árusításával kívánunk foglalkozni. Befektetésünk legjelentékenyebb részét ingatlanképezi, amely már fekvésénél fogva is értékében csak növekedhet. S felemlítjük végül, hogy minden olyan újabb befektetéshez, mely 10.000 koronával nagyobb összeget igényel, esetről esetre közgyűlési jóváhagyást kérünk.

Ezekben röviden megismertette a tervezetet, bizton reméljük, hogy a nagyérdemű közönséget sikerült vállalatunk reális voltáról meggyőzni. Ez alapon teljes bizalommal kérjük fel a t. Czim nagybecsű támogatását, miszerint bennünket részvények jegyzésével megtisztelni s vállalatunknak ösmerősei körében is propagandát csinálni kegyeskedjék.

Debrecen, 1903. június hó 28-án.

Tisztelettel

az alapítók:

Dr. Balkányi Ede, Bárdos Géza, Berger Jenő, Bóni gyárt. és mezőgazd. r. t. Nyirbátor, dr. Bruckner Ernő, Csanak József, Debreceni Jenő, Gerébi Pál örökös társai nevében is, Geiger Simon, Hauer Bertalan, Hochfelder Jakab, Kaszanyitzky Endre, dr. Kerézy Gyula, Kontsek Géza, Lovász János, Márk Endre, dr. Magoss György, Muraközy László, dr. Nyiri Ernő, Pálffy Gábor, Rankai Béla, Serli Gusztáv, Schvarcz Dávid, Szávay Gyula, Ullrich Jenő, Ungváry József, Vadon Sándor, Weszter István, Debreceni Ipar- és Kereskedelmi-Bank.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.

Az első és második befizetéseket kérjük alapítótársunk a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banknál eszközölni.

Az első és második befizetéseket kérjük alapítótársunk a debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banknál eszközölni.